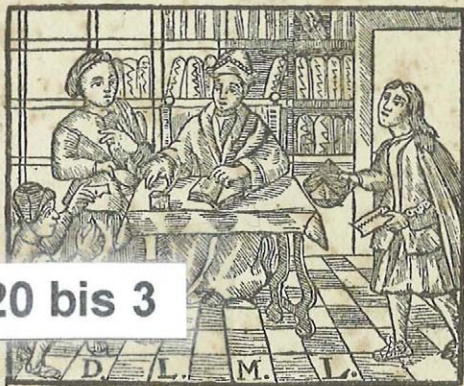

NORMES D'ORTOGRAFIA VALENCIANA

orC/20 bis 3

EXCM. AJUNTAMENT DE VALENCIA
FESTA DEL LLIBRE.-1933

NORMES
D'ORTOGRAFIA
VALENCIANA

EXCM. AJUNTAMENT DE VALENCIA
FESTA DEL LLIBRE
1933

*El gravat que figura en la coberta és
tred d'un col.loqui sobre l'art de notaria
escrit per Carles Ros (segle XVIII)*

Advertiment

Una de les causes que han dificultat l'ús escrit de la llengua valenciana, ha estat la manca d'unitat ortogràfica, per la qual han propugnat sempre els amants de la nostra parla sense que mai s'haguera pogut arribar a un acord: acord al que fa poc han arribat entitats i escriptors autorisats, formulant i acatant unes normes ortogràfiques que, per tractar-se d'una obra purament valencianista, l'Ajuntament de València es creu en el cas de propagar en la solemnitat de la Festa del Llibre.

Bases

1. En principi de paraula s'escriu **b** i no **p** en els prefixes **ab**, **ob**, **sub** (**abdicar**, **objecció**, **substantiu**) i s'escriu **p** i no **b** en **cap** (**captar**). Excepcions: **apte**, **apnea**, **optar**, **òptic**, **òptim**; **cabdal**, **cabdell**, **cabdill**. Tant la regla com les excepcions s'extenen als composts i derivats (de **substància**, **insubstancial**; de **cabdell**, **cabdellar**); esta observació deu donar-se per feta en tots los casos semblants.

2. S'escriu **p** davant **t**, **c**, **s**, **n** (**asèpsia**, **hipnòtic**); **b** davant **d** (**hebdomadari**). Excepcions: **dissabte**, **dubte**, **sobte**.

3. En final de paraula s'escriu **p** (**cap**, **camp**, **cup** (recipient), **macip**). Excepcions: finals en **fob** (**hidròfob**) i en **sil.lab** (**monosil.lab**); darrere con-

sonant en paraules de les quals porten **b** els femenins i derivats (**corb**, cf. **corbera**) i **amb** o **ab** (preposició); **adob**, **alarb**, **aljub**, **baobab**, **barb**, **cub** (fig. geomètrica), **club**, **exub**, **gàlib**, **nabab**, **torb**, **tub**.

4. Davant **l** i **r** mai no s'escriu **v**.

5. La **c** representa un so gutural (**cap**) i un atre alveolar (**cep**); la **g** representa igualment un so gutural (**gat**) i un atre palatal (**gent**). Els sons guturals **c** i **g** poden confondre's, en mig i final de paraula. En mig de paraula s'escriu **c** davant **c**, **s**, **t**, **i**, **z**; s'escriu **g** davant **d**, **g**, **m**, **n** (**acció**, **eczema**, **fragment**, **insigne**). Excepcions: **acmé**, **aràcnid**, **dracma**, **estricnina**, **icneumon**, **icnografia**, **tècnic**, **anècdota**, **sinècdoque** i llurs derivats.

6. En fi de paraula s'escriu **c** (**arc**, **solc**). Excepcions: Darrere consonant en paraules de les quals porten **g** los femenins i derivats (**amarg**, cf. **amarga**, **amargor**). En paraules acabades en **fag**, **fug**, **feg** i atres en general cultes i estrangeres que en duen en

les llengües originàries (**rizófag, cen-
trífug**).

7. Davant **e, i**, se representa el so gutural de **g** mitjançant la intercalació d'una **u** muda (**guerra**).

8. El so gutural de **c** davant **e, i**, se representa mitjançant la **q** seguida d'una **u** muda (**que, quina**).

9. El so gutural de **c** davant una **u** i atra vocal que formen una sola síl·laba se represente per **q**. Si la segona vocal és **e, i**, damunt la **u** s'escriu la dièresi (**quan, freqüent, obli-
qüitat, quota**).

10. En principi de paraula s'escriu **ad** i no **at** (**adjacent**). Excepcions: davant **z** (**atzembla**) i en **atlas, atlàntic, atleta, atmosfera**.

11. En fi de paraula s'escriu **t** i no **d** (**pit, ardit, avalot, mut**). Excepcions: Darrere consonant en les paraules de les quals porten **d** els femenins i derivats (**estupend, cf. estupenda; sord, cf. sorda; esguard, cf. esguardar**). Darrere vocal en els femenins acabats en **etud, itud** (**consuetud, so-**

litud). En algunes paraules tècniques i estrangeres com **anhidrid, sumand, babord, lord**.

12. El so palatal de **g** se representa davant **e, i** per **g** (**gesta, gent, girar**). Excepcions: Es representa per **j** davant **ecc, ect** (**adjectiu, abjecció**); en **jersei, majestat** i en alguns noms de procedència bíblica o grega, com **Jesús, Jehú, jerarquia, jeroglífic** i llurs derivats (**jeràrquic, jesuïta**). Davant de **a, o, u** se representa per **j** (**jaciment, joguina, jutge, menjar, pluja**).

13. El so de palatal fricativa sorda (**ch** francesa) es representa sempre per **x** (**Xàtiva, punxa, marxa, seixanta, ix**). Devegades darrere de consonant, com en **esfinx, linx**, etc., i sempre darrere de **a, e, o, u**, el signe **x** pren el so de **cs** (**Alexandre, luxe**). I a més, en casos com: **fixe** i els derivats. Per a què prenga el de **ch** francesa s'interposa una **t** (**empatxar, despatx**). Excepció: devegades també darrere la **i** (**bolitx**). El so de pre-pa-

latal africada (**ch** castellana) es representa a començ de paraula per **x** (**xic, xaruga, Xecoeslovàquia**). Al mig de paraula, per **tj**, davant **a, o, u**, (**platja, desitjós**); i per **tg**, davant **e, i** (**metge**). A la fi de paraula per **g** darrere les atres vocals (**vaig, lleig, roig, puig**).

14. Per tal de distingir la **ll** (**aquell**) de la **l** geminada o doble (**intel·ligència, mol·le**), s'escriu entre les dos **l** un punt volat.

15. Davant **b, p, m**, s'escriu **m** i no **n** per regla general (**semblar, ampriu, immaculat**), llevat d'alguns casos per tractar-se de composts i derivats (**granment, tanmateix**).

16. Davant **f** s'escriu **n** en **con, en, in** (**confirmar, enfit, infecció**), llevat d'**émfasi, emfisema, emfitèutic i emfraxi**. En qualsevol atre cas s'escriu davant **f** sempre **m** (**àmfora, amfibiològic**).

17. Davant consonant, fora **b, f, p** i **m**, s'escriu **n** i no **m**. Excepcions: **somte** (títol nobiliari), **impremta**,

femta, comtat, somriure, premsa, tramvia i els composts de vir (triumvir).

18. S'escriu **mp** en **asíptota**, **assumpció**, **assumpte**, **atemptar**, **compte** (cast. cuenta), **consumpció**, **consumptiu**, **contemptible**, **eclàmpsia**, **exempció**, **exempt**, **metempsicosi**, **palimpsest**, **perempció**, **peremptori**, **preempció**, **presumpció**, **presumptiu**, **prompte**, **redempció**, **redemptor**, **resumpció**, **síptoma**, **sumpció**, **sumptuos**, **temps**, **temptar**, **temptativa**, **transumpte** i en llurs composts o derivats.

19. El so de **rr** es representa per **r** darrere consonant i també darrere dels prefixes **ante**, **contra**, **sobre**, **supra**, **uni**, **bi**, **tri**, **anti**, **hipo**, **mono**, **di**, **tetra**, **poli** i **a** privatiu (**antireligiós**, **arítmic**).

20. S'escriu **r** final en els substantius formats dels sufixes **ar** (col·lectius o de lloc, com **canyar**), **er** (de persona, lloc, instrument o planta com **ferrer**, **llorer**), **or** (derivats d'adjectius o verbs, generalment abstrac-

tes, com **blancor**), **dor** (de persones, lloc o instrument, com **llavador**, **llaurador**); en els adjectius com **rebedor**, **esdevenidor**, que enclouen ordinàriament una idea de futur; en els noms dels quals porten **r** els femenins i derivats (**clar**, **lleuger**); en els infinitius aguts (**partir**); en els infinitius plans que no acaben en **re** (**nàixer**, però **vendre**, **vore**) i en **córrer**.

21. El so alveolar sonor de **s** (**cosa**) se representa per **z** en principi de paraula i darrere de consonant i per **s** entre vocals (**zero**, **dotze**, **casa**). Excepcions: **dacsa**, **endinsar**, **enfonsar** i en el prefixe **trans** (**transigir**).

22. El so alveolar sord de **s** (**massa**) se representa en principi de paraula i darrere consonant per **s** o **c**, segons l'etimologia, i entre vocals per **c** o **ss**, també segons l'etimologia. Davant **a**, **o**, **u**, la **c** pren la forma de **ç** (**c trençada**): (**serp**, **sèquia**, **cendra**, **València**, **pansa**, **mustaçaf**, **açut**, **possessió**).

23. S'escriu **c** o **ç** i no **s** darrere **c**

(**acció**), fora **sacsar** i sos derivats, en les terminacions **ància, ència, (repugnància, València)**; en les terminacions **ança, ença**, quan són sufixes de derivació o vénen de paraules que porten **c** (**esperança, creença, França**, però **ansa, pensa**); en els adjectius derivats de llatins de terra en **c** que porten **z** en castellà (**capaç, de capax, acis, cast. capaz**) i, per regla general, en paraules corresponents a atres castellanes del mateix origen que porten **z** (**braç cast. brazo**). No sempre, però, és certa la correspondència de **z** castellana i **c** valenciana, com pot comprobar-se en **Sardenya, Còrsega** i en el prefixe valencià **bes**, que correspon als castellans **bis** i **biz** (**besnét, bescuit, cf. biznieto, bizcocho, però besavi = bisabuelo**).

24. S'escriu **s, ss**, no **c** o **ç**, en els sufixes de derivació **as, assa, issa, us, ussa, dis, dissa** (**enjogassat, de joc; pallisa, pallús, de palla; cridadissa, de cridar**), i en **carabassa, fogassa, rabassa, mostassa, panis, pastís, ver-**

nis, mestís, garbissos, granissa, bardissa, llonganissa.

25. S'escriu **z** i no **s** ni **ss** en les paraules cultes començades per **zoo**, en les acabades en **zoic, zoari** i en algunes atres aiximateix cultes (**Zoologia, paleozòic, hematozoari, amazona**).

26. S'escriu **s** i no **ss** darrere els prefixes llatins **ante, contra, sobre, supra, uni, bi, tri**, i grecs **a** (privatiu), **anti, hipo, para, mono, di, tri, te, tra, poli** (unisonant, monosíl.làbic).

27. S'escriu la dièresi (ü) sobre la **i** i la **u** quan no porten accent, següen un atra vocal i pertanyen a síl.la-ba distinta (**deduïa, diürnal**). Excepcions: Darrere els prefixes inicials **co, re** (**coincidir, reunir**) i la **i** dels suffixes **isme, ista**, de la terminació verbal **int** i de la terminació verbal **ir** dels infinitius en llurs composts els futurs i condicionals (**egoisme, egoista, deduint, conduir, conduiré, conduiria**).

28 L'apòstrof s'escriu davant o darrere consonant o consonants, restes d'una paraula monosil·làbica qui ha perdut la seua vocal per elisió, com un article o un pronom àton (**l'home, de l'home, porta'l**). Fora estes i la preposició **de**, no és corrent apostrofar les paraules més que per tal de representar exactament una pronúncia popular. Cal advertir que les elisions no són obligatòries i l'escriptor pot ometre-les, singularment en els diàlegs.

29. Les formes no apostrofades ni accentuades dels pronoms personals que següen immediatament una forma verbal s'escriuen unides a ella mitjançant un guionet, i quan són dos o més eixes formes pronominals van també unides les unes a les altres mitjançant el guionet (**portar-te, portar-te-ho, portar-te'ls**).

30. S'escriu el guionet en paraules compostes unint les parts components quan estes .ho són dels prefixes **pseudo, sots, vice, ex** (en casos

com **ex-president**); en les compostes de forma personal de verb i substantiu (**guarda-robes**) i de substantiu acabat en vocal i adjectiu (o participi) iniciat per r, s, x (**cama-sec**); en **sord-mut, quasi-contracte, pre-romà, projector, despús-ahir, nord-est, històric-arqueològic** i consemblants.

31. La lletra **h** no més s'escriu quan ho exigix la etimologia, no mai per a substituir una consonant perduda (**haver, ahir**; però **raó, no rahó**).

32. La lletra **y** s'empra en el dígraf **ny (any)** i tant esta com les lletres **k** i **w** en paraules estrangeres.

33. El dígraf **ch** té ús també en paraules estrangeres i en alguns noms de llinatge.

34. S'accentuen totes les paraules agudes que terminen en vocal: **anirà, aniré, aní, condició, algú**.

Les paraules que terminen en **as, es, is, os, us**: **vindràs, cortés, país, capeiós, confús**.

Les agudes que terminen en **en**,
in: ofèn, esplín.

Les paraules planes que no terminen en cap de les dotze terminacions dites: **hidròfob, càrrec, centígrad, telègraf, catàleg, fàcil, àtom, telèfon, príncep, córrer, lícit, índex, òbols, anàveu, diríeu.**

Les paraules esdrúixoles s'accentuen totes: **màxima, múltiple, custòdia, cúria, València.**

Tota **a** accentuada porta l'accent greu: **voldrà.**

Tota **i** i tota **u** accentuades, l'agut: **panís, Rússia.**

Tota **e** i tota **o** obertes, el greu: **clemència, òliba.**

Tota **e** i tota **o** tancades, l'agut: **església, recó.**

Es troben asovint als vocabularis dos formes d'una mateixa paraula (**amb** i **ab; els** i **los; el** i **lo**). Això vol dir que ambdós formes són igualment lligítimes, encara que la primera siga la més usual i recomanable.

4 cat Salvad